

דיין אמר פעם שהמלחמה היא המשחק המרתק ביותר בעולם. וזה נכון. המלחמה זה יופי של משחק אם אתה יוצא ממנו חי וברי אינפוזיה.

בדיוני תארו לא אחת את המתרחש בחדרי החדרים של משחק המלחמה ורק בזכות דמיונם הפורה ניתן לשער מה קורה שם.

תארו לעצמכם: מסיקי המשחק עומדים בבונקר הי משוכלל, הממוגן והמוגן נגד התקפות מהאוויר וגאונים מרעילים כשם מוקפים יועצים ומומחים, מכשירי קשר מתחכמים ומחשבים אלקטרוניים יקרים הם מזוים על פני מפת מגרש המשחקים להקות מפציצים ומטוסי קרב. עוצבות שריון, אוניות קרב וצוללות, אלפי קני-תותחים וסוללות טילים, הליקופטרים ומטוסי תובלה, שרותים חשד איים ורשתות-ריגול ועשרות אלפי סטאטיסטיים במדי חיל-רגלים וצנחנים.

האוויר מחושמלת. הטלפונים לא מפסיקים לצלצל, דיווחים שוטפים מגיעים מחזית המגרש, מראש אמ"ן, ומרגלים ונספחים ומדלומטים בבירות העולם. הטלפון האדום קשור ישירות למפקים הגלובאליים וראשי ה מאפיייה השולטים באופן בלעדי על כל משחקי-ההימור בעולם. מברקים נכנסים ומברקים יוצאים. שליחים באים ושליחים יוצאים. מומחים מנתחים את המידע השוטף ומזינים בו את המחשבים. יועצים מגישים הערכות-מצב והמלצות לפעולה. רגע קריטי. דממה מוחלטת. מתח מורט עצבים. הרמטכ"ל מביט בשרי-הבטחון ושרי-הבטחון מביט בראש הממשלה. הנשימה נעצרת. אפשר לחתוך את האויר בסכין. צריך להחליט. צריך להחליט מיד. כל רגע יקר. עיני כולם נעוצות בראש הממשלה. ניד קל של עפעף והרמטכ"ל ושרי-הבטחון מקרבים את ראשיהם ושלושתם מתחילים להסתודד.

הם מנסים עכשיו להכנס לתוך ראשי יריביהם — היוש"ב, כמותם, בבונקר מוקפים יועצים, מחשבים, טלפונים וכך הלאה — ולנחש איך יגיב האויר על המהלך הבא. התיעצות מתוחה. (חיילת-צמרת לוחשת מאחור "מה קורה?" וחוטפת טטירת לחי מצלצלת מהרמטכ"ל. סגן הרמטכ"ל שולח מבט נזיפה ברמב"ץ. הרמב"ץ מתאבד, אך איש לא נוגע בגופתו. כולם מביטים במפקי המשחק.) הם עדיין מתלחשים ומסתודדים. הם מנסים להערים על האויר, להסיח את דעתו, לפתות אותו, להקריב לו פלוגה אחת או שתים (איך בריחה!), לסגת מכמה עמדות שכיבושן עלה במחיר יקר. לתת לו לתקוף כדי להכניס אותו למלכודת. למרוט את עצביה, למשוך אותו קדימה ואו לבוא עליו פתאום מאחור ולהכות בבטנו הרכה בכל הכח!

בחיילים נועזים — אשר לפי כללי המשחק, מוכנים להתרגל למען המשחק — מברגמות, תותחים, טנקים, טילים, נפלים, מפציצים, אינטריגות דיפלומטיות ולחצים כלכליים ומדיניים עד שהאויר המובס יריב את ידיו, יניף דגל לבן ויתחנן על חייו לקול שאגות נצחון ניחרות וקריאות התלהבות היסטוריות של צופי הטלוויזיה והמוני העם המרותקים בביתם למשחק הגאוני הזה. ואו, בתום המלחמה, כאשר מפקי הצנה הגלובאלית — שכל מפקי איווריו קשור אליהם בחוטים סמויים — מחליי טים סוף-סוף בתיאטרון הבנות של עצרת האו"ם על הפסקת-אש גואלת, יוצאים גבורי המשחק העייפים מהבונקרם ויגישו למלאכה האפורה והקשה.

עכשיו הגיע תורם לשלם עבור התענוג והספק העמוק שהמשחק הגאוני הזה גרם להם. השחקנים הנהדרים האלה מרעידים סנטר ומזילים דמעה בלוויות ממלכתיות וטקסים צבאיים; הם מתחבקים עם בניהם החוזרים מהשבי; הם לוחצים את ידי הפצועים ומלטפים את ראשיהם של המשותקים בבתי-החולים; הם מנופפים יד ומחייכים בעייפות ובצער לעבר המוני המוני המרעיצים; הם מנשקים את היתומים ונושאים אותם על כפיים לעיני המצלמות; הם חותמים על מכתבים משוכפלים כדי להביע את השתתפותם בצער

וראש הממשלה המשחק המורכב שלנו הופך למשחק מלכים ממש. אלו אינו אפילו סיכוי לקבל כדור בתחת (סליחה על הבטוי). וזה לא רק משום שהוא צמוד חוק לכסא משוריינן, הסיבה היא הרבה יותר הגיונית והרבה יותר פשוטה: חייהם של ניצבים ושחקנים רבים כל כך נתונים בידיהם שהם, הצופה במשחק, פשוט לא משהה להם לצאת מהבונקר כל עוד יריביהם האישיים מהצד השני מפגיזים ומפציצים את המגרש. (ככה הם טוענים בכל אופן וטענה זו אין כל אפשרות להפריך כיוון שיש להם רשיון רשמי לדבר בשם העם והם מנפסים בו בטלוויזיה ברגע שמישהו מעז לפצות פה.)

העם היושב בבית וכוסס צפורניים כשהוא עוקב באמצע עות הטלוויזיה, העתונים והרדיו אחר המשחק המתוח אינו רואה, כמובן, את התמונה כולה. הוא רואה רק טנקים דוהרים במדבר, מטוסים חולפים בשמים, סוללה של תותחים בשעת פעולה, חיילים מתקלחים במדבר, שחקן מגיח תפילין עם שחר והוא שומע או קורא קוריוזים פיקאנטים מעוללות משחק המלחמה. את התמונה המעורפת לת בכללותה הוא מקבל מפי מבקרי ההצגה המכונים את עצמם "פרשנים צבאיים" או "פרשנים מדיניים" — כרצונם. על מקור נוסף לאינפורמציה מעורפלת על מהלך המשחק

נכון, מחיר המשחק הזה הוא די יקר, אבל אולי דווקא משום כך הוא מרתק יותר ממשחקי כדורגל, בורסה, קלפים, מלחמת שוורים ורוליטה. המחיר הגבוה ביותר שאדם נתבע לשלם כדי-השתתפות במשחק הגאוני הזה, הוא התיים שלו. אבל זהו גם הפרס הגבוה ביותר — נוסף למדליות ולעיטורים — שבו הוא עשוי לזכות אם וכאשר הוא יוצא ממנו בשלום. דמי-השתתפות במשחק המרתק אינם שווים לכל נפש. ישנם שחקנים היוצאים ממנו על קביים ואילו אחרים יוצאים ממנו צרויהם בסך הכל. שלא כמו במשחקים אחרים, ככל שאתה מהמר יותר במשחק הזה, סיכוייך לזכות בו הולכים ופוחתים. מירת ההנאה והסיפוק ששחקן עשוי להפיק ממנו תלויים קודם כל במעמדו ובהדרגתו.

טוראי פשוט, למשל, משחק, בסך הכל, בחייו. יש לו עוזי, רמון, תודעה-משחקית-מפותחת, תחבושת אישית, תגי-זהויה וזהו זה. מ"מ כבר יכול להמר בחייהם של שלושים אנשים, נוסף לחיי עצמו. צעצועיו כוללים מכוונת יריה, מרגמות, רנ"טים, גיפים, ונגמ"שים ולפעמים אפילו שנים שלושה טנקים. המ"מ משחק תפקיד חשוב בהימור המלחמה של הפלוגה בדיק כפי שהמ"ם מבצע תפקיד חשוב במשחק הגדוד והמג"ד במשחק החטיבה. המח"ט, כמובן, כבר נימנה על השחקנים הראשיים במשחק האוגדה, החיל והצבא כולו. הרמטכ"ל הוא הבמאי ומפקדי החזיתות הם כוכבי המשחק שמפיקו העיקריים הם שר הבטחון וראש הממשלה העומדים בראש מועצת-מנהלים מצומצמת שכל חבר בה זוכה בתואר הכבוד הנכסף "שר". דבר נוסף מעניין ואופייני למשחק המלחמה: ככל ששחקן עולה בדרגה, מעמידים לרשותו יותר ויותר ניצבים ומבחר מגוון יותר של צעצועים קטלניים וכלי רכב משוכללים, אך עם כל עליה בסולם הדרגות — וכאן הנקודה המעניינת — הולכת ופוחתת הסכנה לחייו. הקריאה "אחרי!" למשל, היא סימנה יפה ומקובלת מאד אבל מקסימום עד דרגת מג"ד. מח"ט שמתערך בראש החטיבה שלו נחשב לארטיסט חסר-אחריות ובדרך כלל צפוייה לו נזיפה חמורה מפי הבמאי ואפילו — במקרים חמורים מאד — הורדה בדרגה. וזה כמובן הגיוני. אם הוא דווקא רוצה לההרג — שילך להיות מג"ד.

אבל מה יכול לעשות סטאטיסט פשוט שאינו מוכן לשלם בחייו עבור הזכות להשתתף במשחק גם אם מציעים לו תהילת-נצחון לאחר מותו? הרבה אפשרויות אין לו. הוא יכול להתנדב ללימודי-שיבה ולמצוא מקלט בחיקו של אלוהים המוכר רשמית כ"אלי-יחיד-ובלעדי" על ידי מועצת-המנהלים. הוא יכול להרים את הידים ולצעוק "פוס, לא משחק!" ואז, או שהוא משתחרר על תקן של מופרע — וזה, כמובן סביר, מפני שרק משוגע יותר על הזכות ההיסטורית להתרג במשחק הנהדר הזה — או שמושיבים אותו בבית כלא על סרבנותו. וגם זה לא כל כך נירא. מבית סוהר איש עוד לא יצא בלי רגליים ולפי החוק הבריטי אינם רשאים עדיין לירות באסירים או להפגין אותם בקטישות.

קיימת עוד אפשרות לצאת בשלום מהמשחק והיא גם מקור נוסף לאינפורמציה מעורפלת על מהלך המשחק

המחילה תמה היא המישימה

המרתק ביותר בעולם

המשפחות השכולות והם נושאים נאומים יפים ומרגשים ברדיו ובטלוויזיה על המחיר הכבד שכולנו שילמנו במשחק הזה שנגזר עלינו לשחק נגד אויב אכזר המאיים להשמידנו וכך הלאה וכך הלאה.

אחר כך הם יוצאים לפגרה קצרה ועוסקים במשך חמש, שש שנים בתחביבים האהובים עליהם. הם משתעשעים בכלכלה, מדעי המדינה, יחסים בינלאומיים, דת וחברה, טיפה סוציאליזם, מעט תרבות, הרבה הסברה וחינוך אינטנסיבי במנות גדושות.

שני התחביבים האחרונים חשובים בעיניהם מכולם כיוון שרק באמצעותם הם מצליחים להחזיר בלב העם ובניו היקרים את תודעתה-משחקית-וכללית, את סיפורי המפתח על מצדה והשואה, את הסיסמאות המלהיבות, אין כריז"ה, "נגזר עלינו!" ו"איכות עדיפה על כמות!" כדי ללכד את העם הממושע ולהכין אותו למשחק הגומלין הבא שיערך בשדה הקרב.

המלחמה זה יופי של משחק אם אתה יוצא ממנו חי וברי אינפוזיה.

מושמעת באוזני הצופים והמאזינים מעל גבי תקליטים המתחילים תמיד במשפט "הובר צה"ל מודיע". את הקריין עצמו רק מעטים ראו כמו עיניהם. יש טוענים שהוא תוכי אינטליגנטי מאד אבל זו כנראה סתם שמועה.

את התמונה האמיתית כולה רואים רק מפקי המשחק המתמכרים לו בחדרי-המלחמה הנויים, מוקפים גדרות תיל, סידורי בטחון מעולים ושומרים אשר תפקידם למנוע בכל מחיר כניסתם של סקרנים ושל אנשים אשר אינם מצוידים ברשיון מיוחד שרק מעטים מאד זוכים לו. משקפים מאושרים אלה חייבים להשבע שלעולם לא יגלו לאיש — אפילו לא לבני משפחותיהם — את אשר ראו עיניהם בחדרי הבקרה של משחק המלחמה. עונשים חמורים ביותר — החל ממאסר עולם במדינות מתקדמות וגמור בהוצאה להורג במדינות פחות נאורות — צפויים לבעלי רשיונות כניסה המגלים למישהו מתוך קול הצופים את המתרחש בפנים. מסירת מידע בטחוני כזה למישהו מבחוץ, שאינו מורשה לדעת את האמת, נחשבת לבגידה גם אם המידע לא נמסר לידי שחקן יריב מקבוצת האויב. כותבי מדעי

המקובלת ביותר: הסטאטיסט מבצע את תפקידו כמיטב יכולתו, חותם כשחקן-קבע והופך את הצבא לקריירה של חייו. אם הוא מצטיין במשחק, אם יש לו קשרים טובים ואם הוא מצליח לצוד את עינו של הממונה עליו, הוא מתחיל לאט-לאט לטפס בסולם הדרגות עד שהוא מגיע לדרגת אלוף ואז יש לו כל הסיכויים לצאת מהמשחק עם כמה עיטורים דקוראטיביים ומכונית צמודה. עם פנסייה לא-רעה וג'יב בטוח כמנכ"ל חברה ממשלתית או כחבר-נסת בעל עבר צבאי מפורא, סיכויי לצאת מהמשחק הקטלני בצורה כזאת אינם קטנים בהרבה מסיכוייו, נאמר, למלא שלושה-עשר נישושים נכונים בטוטו כדורגל. כל אחד רשאי לחלום ולקוות. עובדה: רוב הסטאטיסטיים משחקים טוטו.

אך נחזור למשחק המרתק שלנו. כאמור, מי שרוצה להשתתף בו צריך להיות מוכן לשלם בחייו או לפחות בביהיהם של אחרים. השחקנים הראשיים — המח"ט ומעלה — נהרגים במשחק הזה רק במקרה. או בתאונה או מפוג תועה. בשביל ראש המטה הכללי, בשביל שר הבטחון